

FILHARMONIA
SZCZECIN

Szanowni Państwo,

dobrym obyczajem przyjętym w salach koncertowych jest oklaskiwanie wykonawców wieloczęściowego utworu dopiero po jego zakończeniu. Krótkie przerwy między poszczególnymi częściami wypełnione są ciszą. Brawa między częściami, a jeszcze gorzej – w trakcie dłuższej pauzy mogą rozpraszać wykonawców oraz innych słuchaczy, a przez to zburzyć budowane przez muzykę napięcie i nastrój.

Piątek – 13 czerwca 2025 roku – godz. 19.00

Sobota – 14 czerwca 2025 roku – godz. 19.00

GRANDIOSO

Zakończenie 77. sezonu artystycznego

Orkiestra Symfoniczna

Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie

Kate Liu fortepian

Przemysław Neumann dyrygent

W programie:

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Uwertura do opery „Czarodziejski flet” KV 620 [6']

LUDWIG van BEETHOVEN

V Koncert fortepianowy Es-dur „Cesarski” op. 73 [37']

- Allegro
- Adagio un poco mosso
- Rondo. Allegro ma non troppo

/przerwa/

GUSTAV MAHLER

I Symfonia D-dur „Tytan” [50']

- Langsam, schleppend. Wie ein Naturlaut – Immer sehr gemächlich
- Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell – Recht gemächlich
- Feierlich und gemessen, ohne zu schleppen
- Stürmisch bewegt – Energisch

KATE LIU

Światowy rozgłos przyniosły pianistce III nagroda oraz nagroda za najlepsze wykonanie mazurków na XVII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina (2015) w Warszawie. Otrzymała również nagrodę publiczności przyznaną przez słuchaczy Polskiego Radia. Od tego czasu pojawia się w najbardziej renomowanych salach koncertowych i współpracuje z czołowymi orkiestrami na całym świecie.

Występowała m.in. w Seoul Arts Center, Tokyo Metropolitan Theatre, Filharmonii Narodowej w Warszawie, La Maison Symphonique de Montréal, Carnegie Hall (Weill Recital Hall), Severance Hall w Cleveland, Kennedy Center w Waszyngtonie, Shanghai Concert Hall, Osaka Symphony Hall oraz Phillips Collection w Waszyngtonie. Współpracowała z tak uznanymi zespołami, jak The Cleveland Orchestra, Orchestre Symphonique de Montréal, Filharmonia Narodowa w Warszawie, Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, Daegu Symphony Orchestra, Rochester Philharmonic oraz Hilton Head Symphony Orchestra. Jest stałym gościem warszawskiego Festiwalu „Chopin i jego Europa”. W 2024 roku została laureatką prestiżowej nagrody Oliviera Berggruena, przyznanej w ramach Gstaad Menuhin Festival.

Debiutancki album artystki, zawierający nagrania jej występów konkursowych, ukazał się w 2016 roku nakładem Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina. W 2025 roku Liu wydała płytę z sonatami Beethovena i Brahmsa, zrealizowaną dla wytwórni Orchid Classics.

Urodzona w Singapurze, naukę gry na fortepianie rozpoczęła jako czteroletka. W wieku ośmiu lat przeprowadziła się do Stanów Zjednoczonych, gdzie kształciła się w Chicago College of Performing Arts pod kierunkiem Alana Chowa, Micah Yui i Emilia del Rosario. Studia licencjackie ukończyła w prestiżowym Curtis Institute of Music, a magisterskie – w Juilliard School w klasie Roberta McDonalda i Yoheved Kaplinskiej. Już jako nastolatka zdobyła najwyższe laury na Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim Azji i Pacyfiku, a także na konkursach pianistycznych w Montrealu i Nowym Jorku.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Poznaniu, gdzie studiował dyrygenturę symfoniczno-operową w klasie prof. Jerzego Salwarowskiego i prof. Antoniego Grefa. W 2002 roku zajął III miejsce na III Przeglądzie Młodych Dyrygentów w Białymstoku. Już podczas studiów nawiązał współpracę z poznańskim Teatrem Muzycznym – do 2013 roku był dyrygentem i kierownikiem tamtejszej orkiestry – gdzie przygotował kilka premier oraz poprowadził kilkadziesiąt spektakli i koncertów. Współpracował także z Teatrem Wielkim w Poznaniu oraz Gliwickim Teatrem Muzycznym.

Dyrygował większością polskich orkiestr, w tym zespołami Filharmonii Narodowej w Warszawie, Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus i Filharmonii Poznańskiej. Po obronie doktoratu w 2009 roku podjął pracę dydaktyczną w katedrze dyrygentury Akademii Muzycznej w Poznaniu; w latach 2019–2020 pełnił funkcję jej kierownika.

W 2017 roku uzyskał tytuł doktora habilitowanego sztuk muzycznych, a w 2019 – profesora uczelni. Właśnie Alma Mater stała się dla Przemysława Neumanna przestrzenią realizacji wielu projektów edukacyjno-artystycznych, spośród których należy wymienić koncerty z akademicką Orkiestrą Symfoniczną (uwiecznione nagraniem płyty z muzyką Karola Kurpińskiego) i z Orkiestrą Sinfonietta oraz coroczne operowe spektakle studenckie w Teatrze Wielkim w Poznaniu i koncerty w ramach cyklu „Kreaspiracje”.

W latach 2015–2024 pełnił funkcję dyrektora Filharmonii Opolskiej. W tym czasie rozpoczął intensywną pracę nad nieznanymi bądź niesłusznie pomijanymi dziełami polskich twórców, co zaowocowało cyklem koncertów „Polska Muzyka Zapomniana” oraz serią wydawniczą o tej samej nazwie, opublikowaną we współpracy z powołaną w 2016 roku „Fundacją dla Kultury”, w której Przemysław Neumann pełni funkcję prezesa. Prowadząc Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Opolskiej dokonał również szeregu nagrań płytowych dzieł polskich kompozytorów.

Od 1 września 2024 roku pełni funkcję dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii w Szczecinie.

GRANDIOSO

Zakończenie 77. sezonu artystycznego

Premiera **Czarodziejskiego fletu** (1791) **Wolfganga Amadeusa Mozarta** (1756–1791) miała miejsce nieco ponad dwa miesiące przed śmiercią kompozytora. Dzieło rozpoczyna krótka uwertura, która zarówno tonacją Es-dur, jak i potrójnym, majestatycznym akordem sygnalizuje wolnomularski charakter „Czarodziejskiego fletu” – ten sam motyw powróci w scenie, w której Sarastro wylicza trzy przymioty Tamina: prawość, milczenie i altruizm. Za chwilę przed oczami publiczności rozegra się doskonale znana miłośnikom opery historia. Baśniowy książę Tamino, ścigany przez strasznego smoka, otrzymuje czarodziejski flet, magiczne dzwonki oraz medalion z wizerunkiem Paminy, córki Królowej Nocy. W towarzystwie ptasznika Papagena wyruszy, by wyzwolić ją z rąk Sarastro, kapłana bogini Izidy. W jego krainie Tamino śmiało przejdzie przez trzy próby, za co zostanie nagrodzony ręką ukochanej i wtajemniczeniem w prawdziwą mądrość. Mozart i librecista Emanuel Schikaneder zawarli w tym singspielu syntezę myśli oświeceniowej oraz ideałów masońskich. (6')

Lata 1802–1809 były dla **Ludwiga van Beethovena** (1770–1827) wyjątkowo owocne. Powstało wówczas m.in. pięć symfonii (od II do VI), znakomite kwartety smyczkowe (trzy tzw. „Kwartety Razumowskie” op. 59 oraz „Harfowy” op. 74), cztery sonaty skrzypcowe (w tym „Kreutzerowska”), III i IV Koncert fortepianowy, Koncert skrzypcowy, Koncert potrójny, pierwsza wersja „Fidelii” i wreszcie **V Koncert fortepianowy Es-dur op. 73** (1809). Pierwsza publiczna prezentacja tego dzieła w Lipsku (1811) wzbudziła niezwykle entuzjazm. Jak głosi jedna z legend, przydomek „Cesarski” Koncert Es-dur zawdzięcza okrzykowi nieznanego francuskiego oficera, który po wiedeńskiej premierze dzieła miał zawołać: „C'est l'Empereur!” (ponoć zapragnął cesarza takiego, jakiego wizerunek – nakreślony dźwiękiem – ujrzał w muzyce Beethovena). Kompozytor zadedykował partyturę swemu patronowi i przyjacielowi, arcyksięciu Rudolfovi Habsburgowi, którego wsparcie (udzielone wspólnie z innymi arystokratami wiedeńskimi) uchroniło go przed przyjęciem stanowiska – politycznie niezbyt fortunnego – u marionetkowego króla Westfalii, Hieronima Bonaparte. Przypomnijmy, że koncert powstawał akurat podczas kolejnej wojny francusko-austriackiej; poprzednie zakończyły się dla Austrii bardzo niepomyślnie. Dzieło, zrodzone w burzliwym czasie politycznych napięć, emanuje niezwykłą siłą: nic dziwnego, że wielki pianista Alfred Brendel opisał je jako rzecz przepojoną wizją wielką i promienną – szlachetną wizją wolności.

Jak wiadomo, IV i V Koncert kompozytor rozpoczął dość niezwykle. W czwartym przed ekspozycją pojawia się liryczna fraza solisty, w piątym natomiast trzy majestatyczne akordy orkiestry rozdzielają coś, co trudno nazwać inaczej niż kadencją: pianista odpowiada na nie kaskadami arpeggiów, tryli, gam i figuracji. Co więcej, w typowym miejscu, pod koniec części pierwszej (*Allegro*), właściwej kadencji nie będzie, acz wszystko zmierza do jej pojawienia się – zamiast tego słyszymy drugie przetworzenie głównego tematu wraz z orkiestrową rekapitulacją. To wszystko sprawia, że owa część, trwająca blisko dwadzieścia minut, stanowi połowę dzieła.

W ogniwie środkowym (*Adagio un poco mosso*) występuje jeden zasadniczy temat – prosty i wzniosły zarazem, jakby hymniczny, który wprowadzają skrzypce z tłumikami na tle pizzicata wiolonczel i kontrabasów. Solista przejmuje go w jakby improwizowanej odpowiedzi. Kolejną niespodzianką jest w dziele bezpośrednie przejście do finału (*Rondo – Allegro*), podobnie jak w V Symfonii, wcześniejszej o dwa lata. Wrażenie improwizacji jeszcze się tu potęguje...

Ideowy i emocjonalny przebieg dzieła jest więc bardzo szczególny: od konfrontacji wzniosłości i porywczego pędu (część pierwsza), przez powiew duchowości (część druga) aż po radosny taniec rodem niemal z lokali wiedeńskich. A na samym końcu znowu coś, co przywołać nam może na myśl „symfonię losu”: dialog fortepianu i kotłów... (37')

I Symfonia D-dur (1888) Gustava Mahlera (1860–1911), pierwotnie zatytułowana **Tytan** i określona jako „poemat symfoniczny”, stanowi szczególny przypadek dzieła programowego. W późniejszych latach kompozytor poddał rewizji zarówno samą (pierwotnie pięcioczęściową) strukturę dzieła, jak i programowy komentarz towarzyszący jego budapeszteńskiej prapremierze. Ostatecznie z owego tekstu zrezygnował, usunął nadto część nazwaną „Blumine”, która odtąd funkcjonuje jako osobny utwór. Sam tytuł, zaczerpnięty z powieści Jeana Paula (1763–1825), miał jedynie luźny – jeśli w ogóle jakikolwiek – związek z ideową warstwą symfonii, czemu Mahler ostatecznie dał wyraz, dystansując się od tej inspiracji.

To najkrótsza symfonia w dorobku Mahlera (niemal równie zwięzła jest tylko IV Symfonia G-dur), znakomicie wprowadza w jego świat dźwiękowy, a zarazem jest najbardziej tradycyjna pod względem formy. Oto jej cztery części: pastoralne allegro sonatowe („Wolno, ociężale – Jak odgłos świata przyrody – Z wielkim spokojem”), witalne scherzo i trio („Z rozmachem, lecz bez pośpiechu – Całkiem niespiesznie”), ogniwo wolne („Uroczyście i miarowo, bez rozwlekłości”) oraz pełen mocy i rozmachu finał („Burzliwie i z impetem – Energicznie”). „Wszystkie kolejne

symfonie to jakby dalsze wersje Pierwszej, jej rozwinięcia, a jednocześnie wybory określonych sfer, które tutaj, w tym debiutanckim utworze symfonicznym, prezentują się w szczególnym nadmiarze i bogactwie" – pisał Ryszard Daniel Goliańek.

Część pierwsza rozpoczyna się podobnie jak IX Symfonia d-moll Beethovena – mroczną introdukcją z wojskowymi fanfarami, która prowadzi do odcinka zasadniczego, pełnego autentycznej radości (pojawiają się tu nawet odgłosy kukułki – muzyczny znak pierwotnej więzi z przyrodą). Mahler określił tę część (w jednej z zarzuconych później not programowych) jako wyraz „dionizyjskiego uniesienia, nieskażonego jeszcze jakimkolwiek zwątpieniem, spontanicznej euforii płynącej z obcowania z naturą”. Ogniwo drugie nosi wyraźnie ludowy, taneczny charakter; swym rytmem lendlera sprawia wrażenie ironicznie zabarwionego odpowiednika „Zabawy wiejskiej” („Lustiges Zusammensein der Landleute”) z VI Symfonii F-dur „Pastoralnej” Beethovena. To tutaj – jak pisał Mahler – „młodzieniec wędruje przez świat”.

Część trzecią otwiera melodia kanonu „Frère Jacques” („Panie Janie”) w zaskakującej słuchacza tonacji molowej, przez co brzmi parodystycznie, groteskowo, może nawet makabrycznie. W zamysle Mahlera było to ogniwo o charakterze marsza żałobnego, inspirowane ryciną Jacques’a Callota, przedstawiającą kondukt pogrzebowy myśliwego, któremu towarzyszą zwierzęta... Jak tłumaczył kompozytor, „to zjadliwa ironia: pośród banalności świata, ujawnionej w dźwiękach czeskiej kapeli wiejskiej, rozbrzmiewa krzyk bólu bohatera”. Część czwarta stanowi wyrazisty kontrast wobec poprzedniej – to powrót do życia i ostateczny tryumf. Dla podkreślenia monumentalnego charakteru finału Mahler wymaga m.in. użycia siedmiu waltorni. Komentując tę muzykę, zanotował: „Rozpacz zranionego serca – bohater mierzy się z bólem istnienia. A jednak, pokonawszy świat, odnosi zwycięstwo”. (50')

Piotr Urbański

Zapraszamy na kolejne koncerty:

21.06. MUZYKA NA WODZIE JANA WARACZEWSKIEGO

koncert plenerowy

sb, 21.00 Przystań Jacht Klubu AZS, ul. Przestrzenna 9

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Rafał Bartmiński tenor

Przemysław Neumann dyrygent

W programie przeboje muzyki klasycznej

27.06. FILMOWO W AMFITEATRZE | 80. urodziny Szczecina

koncert plenerowy

pt, 21.00 Teatr Letni im. Heleny Majdaniec

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii w Szczecinie

Chór Politechniki Morskiej w Szczecinie

Olga Szomańska, Marcin Januszkiewicz wokaliści

Magda Miśka-Jackowska prowadzenie

Przemysław Neumann dyrygent

20.06. ZWIEDZANIE FILHARMONII

14:00 w języku angielskim

pt, 15:00 w języku polskim

16:00 w języku ukraińskim

27.06. ZWIEDZANIE FILHARMONII

14:00 w języku niemieckim

pt, 15:00 w języku polskim

Sehr geehrte Damen und Herren,

bei mehrteiligen Kompositionen ist es im Konzertsaal allgemein üblich, erst nach dem Verklängen des Gesamtwerkes zu applaudieren.

In den kurzen Pausen zwischen den einzelnen Sätzen herrscht Stille.

Applaus zwischen den Sätzen oder gar während einer längeren Pause im Stück kann Musiker und Zuhörer ablenken und so die durch die Musik geschaffene Spannung und Stimmung zunichtemachen.

Freitag – 13. Juni 2025 – 19.00 Uhr
Samstag – 14. Juni 2025 – 19.00 Uhr

GRANDIOSO **Abschluss der 77. Saison**

Sinfonieorchester
der Mieczysław-Karłowicz-Philharmonie Szczecin

Kate Liu Klavier
Przemysław Neumann Leitung

Programm:

WOLFGANG AMADEUS MOZART
Ouvertüre zur Oper „Die Zauberflöte“ KV 620 [6']

LUDWIG van BEETHOVEN
Klavierkonzert Nr. 5 Es-Dur op. 73 [37']

- Allegro
- Adagio un poco mosso
- Rondo. Allegro ma non troppo

/Pause/

GUSTAV MAHLER
Sinfonie Nr. 1 D-Dur „Titan“ [50']

- Langsam, schleppend. Wie ein Naturlaut – Immer sehr gemächlich
- Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell – Recht gemächlich
- Feierlich und gemessen, ohne zu schleppen
- Stürmisch bewegt – Energisch

KATE LIU

Weltweite Anerkennung brachten der Pianistin der 3. Preis sowie der Preis für die beste Mazurken-Interpretation beim 17. Internationalen Fryderyk-Chopin-Klavierwettbewerb (2015) in Warschau. Darüber hinaus wurde sie mit dem Publikumspreis des Polnischen Rundfunks geehrt. Seither ist sie regelmäßig in den renommiertesten Konzertsälen zu hören und arbeitet mit führenden Orchestern weltweit zusammen.

Sie trat u. a. im Seoul Arts Center, dem Tokyo Metropolitan Theatre, der Warschauer Nationalphilharmonie, der Maison Symphonique de Montréal, der Carnegie Hall (Weill Recital Hall), der Severance Hall Cleveland, dem Kennedy Center Washington, der Shanghai Concert Hall, der Osaka Symphony Hall sowie der Phillips Collection in Washington auf. Sie spielte mit so namhaften Klangkörpern wie dem Cleveland Orchestra, dem Orchestre Symphonique de Montréal, der Nationalphilharmonie Warschau, dem Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, dem Daegu Symphony Orchestra, dem Rochester Philharmonic sowie dem Hilton Head Symphony Orchestra. Sie ist ein regelmäßiger Gast beim Warschauer Festival „Chopin und sein Europa“. 2024 wurde sie mit dem renommierten Olivier-Berggruen-Preis im Rahmen des Gstaad Menuhin Festivals ausgezeichnet.

Ihr Debütalbum mit Mitschnitten aus dem Chopin-Wettbewerb erschien 2016 beim Nationalen Fryderyk-Chopin-Institut. 2025 veröffentlichte Liu ein neues Album mit Sonaten von Beethoven und Brahms bei Orchid Classics.

Geboren in Singapur, begann sie im Alter von vier Jahren mit dem Klavierspiel. Mit acht Jahren zog sie in die USA, wo sie am Chicago College of Performing Arts bei Alan Chow, Micah Yui und Emilio del Rosario ausgebildet wurde. Ihr Bachelorstudium absolvierte sie am Curtis Institute of Music, den Masterabschluss erlangte sie an der Juilliard School bei Robert McDonald und Yoheved Kaplinsky. Bereits als Jugendliche gewann sie erste Preise beim Chopin-Wettbewerb für Asien und den Pazifik sowie bei Klavierwettbewerben in Montréal und New York.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Przemysław Neumann schloss sein Dirigierstudium (Orchester- und Operndirigieren) bei Prof. Jerzy Salwarowski und Prof. Antoni Gref an der Musikakademie Posen ab. Im Jahre 2002 erhielt er den dritten Preis beim 3. Wettbewerb für junge Dirigenten in Białystok. Bereits während des Studiums begann er seine Zusammenarbeit mit dem Posener Musiktheater – bis 2013 war er Dirigent und Manager des Orchesters, bereitete mehrere Inszenierungen vor und dirigierte einige hundert Aufführungen und Konzerte. Er arbeitete auch mit der Posener Oper und dem Musiktheater Gleiwitz zusammen. Er leitete die meisten polnischen Orchester, darunter die Ensembles der Nationalphilharmonie Warschau, der Posener Philharmonie und der Sinfonia Iuventus.

Nachdem er 2009 promoviert hatte, nahm er einen Lehrauftrag am Lehrstuhl für Dirigieren an der Posener Musikakademie an, den er in den Jahren 2019–2020 leitete. 2017 verlieh man ihm den Titel eines habilitierten Doktors, 2019 den Titel eines Universitätsprofessors. Seine Alma Mater wurde für ihn zum Raum für die Verwirklichung zahlreicher Projekte, darunter für Konzerte mit dem Sinfonieorchester der Akademie (gekrönt durch die CD-Einspielung der Musik von Karol Kurpiński) und mit dem Orchester „Sinfonietta“ sowie jährliche studentische Aufführungen in der Posener Oper und Konzerte im Rahmen der Reihe „Kreaspiracje“.

In den Jahren 2015–2024 war er Direktor der Philharmonie Oppeln. Gleichzeitig begann er mit einer intensiven Arbeit an unbekannten oder zu Unrecht vernachlässigten Werken polnischer Komponisten, die in der Konzertreihe „Polnische vergessene Musik“ und der gleichnamigen Verlagsreihe mündete. In Zusammenarbeit mit der 2016 gegründeten „Stiftung für Kultur“, deren Präsident Przemysław Neumann ist, wurden Partituren mit Orchesterstimmen von Karol Kurpiński, Zygmunt Noskowski, Witold Maliszewski, Feliks Nowowiejski u.a. veröffentlicht. Außerdem realisierte Przemysław Neumann mit dem Orchester der Philharmonie Oppeln zahlreiche Aufnahmen der polnischen Musik.

Am 1. September 2024 übernahm er die Position des Intendanten der Stettiner Philharmonie.

GRANDIOSO

Abschluss der 77. Saison

Die Uraufführung der **Zauberflöte** (1791) von **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756–1791) fand gut zwei Monate vor dem Tod des Komponisten statt. Das Werk beginnt mit einer kurzen Ouvertüre, die sowohl durch ihre Tonart Es-Dur als auch durch den dreifachen, majestätischen Akkord auf den freimaurerischen Charakter der Oper hinweist – dasselbe Motiv kehrt später in der Szene zurück, in der Sarastro die drei Tugenden Taminos nennt: Rechtschaffenheit, Schweigen, Wohltätigkeit. Schon bald entfaltet sich vor dem Publikum eine Opernhandlung, die Kennern wohlvertraut ist: Der märchenhafte Prinz Tamino, auf der Flucht vor einem schrecklichen Drachen, erhält eine Zauberflöte, ein magisches Glockenspiel sowie ein Medaillon mit dem Bildnis Paminas, der Tochter der Königin der Nacht. Gemeinsam mit dem Vogelfänger Papageno macht er sich auf den Weg, sie aus den Händen Sarastros zu befreien – eines Priesters der Göttin Isis. In dessen Reich muss Tamino drei Prüfungen bestehen, worauf ihm die Hand seiner Geliebten sowie die Einweihung in die wahre Weisheit zuteilwerden. Mozart und sein Librettist Emanuel Schikaneder verbanden in diesem Singspiel eine Synthese aufklärerischen Denkens mit den Idealen der Freimaurerei. (6')

Die Jahre 1802 bis 1809 waren für **Ludwig van Beethoven** (1770–1827) außerordentlich produktiv. In diesem Zeitraum entstanden u.a. fünf Sinfonien (die Nr. 2 bis 6), bedeutende Streichquartette – darunter die drei sog. „Rasumowsky-Quartette“ op. 59 und das „Harfenquartett“ op. 74 –, vier Violinsonaten (darunter die „Kreutzer-Sonate“), das dritte und vierte Klavierkonzert, das Violinkonzert, das Tripelkonzert, die erste Fassung von „Fidelio“ und schließlich das **Klavierkonzert Nr. 5 Es-Dur op. 73** (1809). Die Uraufführung des Werkes in Leipzig im Jahre 1811 wurde mit großer Begeisterung aufgenommen. Der im englischsprachigen Raum geläufige Beiname „Emperor Concerto“ soll – so eine weitverbreitete Anekdote – auf einen namenlosen französischen Offizier zurückgehen, der nach der ersten Wiener Aufführung ausgerufen haben soll: „C'est l'Empereur!“ (angeblich habe er sich einen solchen Kaiser gewünscht, wie ihn Beethoven in diesem Werk klanglich zu zeichnen vermochte). Der Komponist widmete die Partitur seinem Gönner und Freund, Erzherzog Rudolf von Habsburg, dessen Unterstützung – gemeinsam mit anderen Wiener Adligen – Beethoven davor bewahrte, eine politisch heikle Stellung am Hof des westfälischen Marionettenkönigs Jérôme Bonaparte anzunehmen. Zur Erinnerung: Das Konzert entstand während eines weiteren französisch-österreichischen Krieges – die vorangegangenen Konflikte hatten für Österreich mit erheblichen Niederlagen geendet. Ein Werk, das inmitten politischer Spannungen entstand, strahlt dennoch

eine außerordentliche Kraft aus. Kein Wunder, dass Alfred Brendel es als ein von einer „großen und leuchtenden Vision“ durchdrungenes Werk bezeichnete – als eine edle Vision von Freiheit.

Wie bekannt, beginnt Beethoven sowohl das vierte als auch das fünfte Klavierkonzert auf ungewöhnliche Weise. Im Vierten erklingt vor der Exposition eine lyrische Solopassage. Im Fünften hingegen antwortet das Klavier auf drei majestätische Orchesterakkorde mit einer Art freier Kadenz – einer Kaskade von Arpeggien und Trillern. Noch bemerkenswerter ist, dass eine eigentliche Kadenz an der üblichen Stelle gegen Ende des Kopfsatzes (*Allegro*) fehlt. Zwar scheint alles auf eine Kadenz hinauszulaufen, doch stattdessen erklingt eine zweite Durchführung des Hauptthemas samt orchesterlicher Reprise. Diese formalen Freiheiten tragen dazu bei, dass dieser knapp zwanzigminütige Satz die Hälfte des gesamten Werkes ausmacht.

Der Mittelsatz (*Adagio un poco mosso*) basiert auf einem einzigen, zugleich einfachen und erhabenen, fast hymnenartigen Thema, das von gedämpften Streichern eingeführt wird: Violinen über pizzicato gespielten Celli und Kontrabässen. Der Solist antwortet darauf wie in einer improvisierten Zwiesprache. Eine weitere Überraschung birgt das unmittelbare Übergehen in das Finale (*Rondo – Allegro*), ganz ähnlich wie in der zwei Jahre früher entstandenen Fünften Sinfonie. Das Gefühl des Improvisatorischen wird hier noch weiter gesteigert...

Der geistige und emotionale Verlauf des Konzerts ist also höchst außergewöhnlich: von der Konfrontation von Erhabenheit und Impulsivität im ersten Satz über den Hauch des Spirituellen im zweiten bis hin zu einem freudigen Tanz, der beinahe aus dem Wiener Gesellschaftsleben stammen könnte. Und zum Schluss – wieder ein Klangbild, das Assoziationen an die „Schicksalsinfonie“ wachruft: der markante Dialog zwischen Klavier und Pauken...

Die **Sinfonie Nr. 1 D-Dur** (1888) von **Gustav Mahler** (1860–1911), ursprünglich **Titan** betitelt und als „sinfonische Dichtung“ bezeichnet, stellt einen besonderen Fall eines programmatischen Werkes dar. In späteren Jahren unterzog der Komponist sowohl die ursprünglich fünfsätzige Anlage der Sinfonie als auch den zur Uraufführung in Budapest verfassten Programmtext einer gründlichen Revision. Letztlich verzichtete Mahler gänzlich auf diesen Text und entfernte zudem den Satz „Blumine“, der seither als eigenständiges Stück gilt. Auch der Titel selbst, entlehnt einem Roman von Jean Paul (1763–1825), stand – wenn überhaupt – nur in lockerem Zusammenhang mit der inhaltlichen Ebene des Werkes, von dem sich Mahler schließlich ausdrücklich distanzierte.

Die Erste – die kürzeste aller Mahler-Sinfonien (vergleichbar in der Dauer ist nur die Vierte in G-Dur) – ein ideales Tor zu seiner Klangwelt, zugleich

die formal traditionellste. Das Werk umfasst vier Sätze: einen pastoralen Sonatensatz („Langsam, schleppend. Wie ein Naturlaut – Immer sehr gemächlich“), ein vitales Scherzo und Trio („Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell – Recht gemächlich“), einen langsamen Satz („Feierlich und gemessen, ohne zu schleppen“) und ein machtvolles, imposantes Finale („Stürmisch bewegt – Energisch“). „Alle späteren Sinfonien sind gleichsam Weiterführungen der Ersten, ihre Fortsetzungen und zugleich Auswahlen bestimmter Denk- und Ausdruckssphären, die sich gerade hier, in diesem orchestralen Erstlingswerk, in besonderer Fülle und Pracht entfalten“ – schrieb Ryszard Daniel Goliański.

Der erste Satz beginnt – ganz im Sinne der Beethoven’schen Neunten – mit einer düsteren Einleitung, durchzogen von militärischen Fanfaren, die schließlich in einen Hauptteil münden, der von echter, ungebändigter Freude erfüllt ist (sogar Kuckucksrufe sind zu vernehmen – ein musikalisches Sinnbild für die ursprüngliche Verbundenheit mit der Natur). Mahler selbst beschrieb diesen Abschnitt (in einem der später verworfenen Programmtexte) als Ausdruck einer „dionysischen, noch durch nichts gebrochenen und getrübbten Jubelstimmung“. Der zweite Satz trägt unverkennbar volkstümlichen, tänzerischen Charakter; in seinem Ländler-Rhythmus lässt sich eine ironisch gefärbte Entsprechung zum „Lustigen Zusammensein der Landleute“ aus Beethovens „Pastoralsinfonie“ erahnen. Hier – so Mahler – „treibt sich der Jüngling in der Welt herum“.

Der dritte Satz beginnt mit der berühmten Melodie des Kanons „Frère Jacques“ („Bruder Jakob“) – hier allerdings in eine überraschende Moll-Tonart versetzt, was ihr eine parodistische, groteske, ja beinahe makabre Färbung verleiht. In Mahlers Vorstellung handelt es sich um einen Trauermarsch, inspiriert von einem Kupferstich Jacques Callots: einem skurrilen Jagdbegräbnis, bei dem Tiere dem verstorbenen Jäger das letzte Geleit geben... Der Komponist selbst sprach von „beißen-der Ironie: Inmitten der Banalität der Welt – hörbar in den Klängen einer böhmischen Dorfkapelle – bricht der Schmerzensschrei des Helden hervor“. Einen kraftvollen Kontrast dazu bildet der vierte Satz – eine triumphale Rückkehr ins Leben. Mahler schreibt hier eine groß dimensionierte Orchesterbesetzung vor, darunter sieben Hörner im Finale, um dem gewaltigen, monumentalen Charakter Ausdruck zu verleihen. In seinem Kommentar hielt er fest: „Verzweiflung eines verwundeten Herzens – der Held ringt mit dem Schmerz der Existenz. Und doch triumphiert er über die Welt“. (50')

Piotr Urbański
(Deutsche Fassung von Tomasz Kowalewski)

Unsere Konzertempfehlungen:

21.06. WASSERMUSIK VON JAN WARACZEWSKI

Konzert im Freien

Sa, 21.00 Jachthafen des AZS-Klubs, ul. Przestrzenna 9

Sinfonieorchester der Philharmonie Stettin

Rafał Bartmiński Tenor

Przemysław Neumann Leitung

Programm: Hits der klassischen Musik

27.06. FILMMUSIK IM AMPHITHEATER | 80. Geburtstag von Stettin

Fr, 21.00 Konzert im Freien

Helena-Majdaniec-Sommertheater

Sinfonieorchester der Philharmonie Stettin

Chor der Technischen Meereshochschule Stettin

Olga Szomańska, Marcin Januszkiewicz Gesang

Magda Miśka-Jackowska Moderierung

Przemysław Neumann Leitung

20.06. FÜHRUNGEN IN DER PHILHARMONIE

14:00 auf Englisch

Fr, 15:00 auf Polnisch

16:00 auf Ukrainisch

27.06. FÜHRUNGEN IN DER PHILHARMONIE

14:00 auf Deutsch

Fr, 15:00 auf Polnisch

ORKIESTRA W DZISIEJSZYM KONCERCIE: ORCHESTRE IM HEUTIGEN KONZERT:

KONCERTMISTRZ /
KONZERTMEISTER
Paweł Maślanka

I SKRZYPCE / 1.VIOLINE

Karolina Hyla-Wybraniec
Maria Sakowska
Joanna Goch
Edyta Wolańska
Maria Nowak
Izabela Wojciechowska
Elżbieta Fabiszak-Dąbrowska
Anna Majewska
Maciej Musiał
Wioletta Borkowska
Dominik Gugala
Andrii Kreshchenskyi
Olga Rozmus
Marcin Kieruczenko
Joanna Hajkiewicz

II SKRZYPCE / 2.VIOLINE

Anna Przerwa
Robert Smoliński
Diana Miszkiewicz-Gugala
Alicja Ptasiński
Magdalena Pajestka
Joanna Ostaszewska
Alicja Poręba
Aleksandra Górską
Miłosz Kosmal
Zofia Plch*
Patrycja Kozak
Małgorzata Borowiecka
Robert Cybulski
Zuzanna Ciołek

ALTÓWKI / BRATSCH

Grzegorz Sadowski
Wojciech Mazur
Galina Smolińska
Dominika Kotlicka
Luca Persico
Magdalena Micke
Zuzanna Walenciak
Ludmiła Rusin
Izabela Joniec
Aleksandra Majewska
Alicja Guściora*
Alina Kowalska*

WIOLONCZELE / CELLI

Tomasz Szczęsny
Yesong Lee
Klara Świdrów
Jacek Tomczak
Ihor Chilipik
Natalia Wesołowska
Katarzyna Meisinger
Dorota Cieśla
Beata Sawrymowicz
Kamila Łuczka*

KONTRABASY / KONTRABÄSSE

Karol Nasiłowski
Paweł Jędrzejewski
Michał Bylina*
Wojciech Gunia
Robert Możejewski
Jan Gottschling
Tomasz Bock*
Aneta Gessler*

FLETY / FLÖTEN

Joanna Kowalczyk
Filippo del Noce
Anna Wojnowicz-Drężek
Paweł Majewski

OBOJE / OBOEN

Mateusz Żurawski
Grzegorz Święciochowski
Piotr Kokosiński
Izabela Kokosińska

KLARNETY / KLARINETTEN

Piotr Wybraniec
Piotr Thieu Quang*
Krzysztof Krzyżewski
Krzysztof Baturó

FAGOTY / FAGOTTE

Anna Bownik
Michał Szydłowski
Zbigniew Kania
Edyta Moroz

WALTORNIE / HÖRNER

Dmitrij Wdowiczenko
Bartosz Wawruch
Radosław Zamojski
Katarzyna Sułkowska
Dawid Kostrzewa
Oleksandr Melnychenko
Małgorzata Wisznowska*
Dobromir Galicki*

TRĄBKI / TROMPETEN

Dawid Głogowski
Marcin Olkowski
Sławomir Kuszvara
Bogdan Rymaszewski
Tomasz Dąbrowski*

PUZONY / POSAUNEN

Mateusz Kupski
Wojciech Bublej
Igor Puszkar
Radosław Gdula*

TUBA

Tomasz Zienkiewicz

KOTŁY / PAUKEN

Dariusz Jagiełło
Jorge Luis Valcarcel Gregorio

PERKUSJA / SCHLAGZEUG

Jacek Wierzchowski
Antonina Kadur*
Michał Kram*

HARFA

Juliusz Wesółowski

STROICIEL FORTEPIANU / KLAVIERSTIMMER

Patryk Matwiejczuk

*gościnnie / als Gast

FILHARMONIA
SZCZECIN

ART.ROOM

Sounds of the future

Wystawa

13, 14.06

Wystawa dostępna
w godz. 12:00 - 16:00

HELMUT NEWTON, LUCIANO PAVAROTTI, MONTE CARLO 1993 © HELMUT NEWTON FOUNDATION

Helmut Newton. Music & Portraits

FILHARMONIA W SZCZECINIE
GALERIA POZIOM 4.

WYSTAWA DOSTĘPNA
OD 29.03.2025 DO 29.06.2025

PHILHARMONIE IM SZCZECIN
GALERIE AUF DER 4. ETAGE

AUSSTELLUNG VERFÜGBAR
VOM 29.03.2025 BIS 29.06.2025

Poznaj historię Filharmonii w Szczecinie

Unikalne materiały archiwalne i nagrania dawnych koncertów,
wspomnienia muzyków, dyrektorów, ciekawostki, anegdota
i wiele więcej...

Odwiedź stronę
historia.filharmonia.szczecin.pl

Informacje:

Sekretariat Filharmonii jest czynny:

od poniedziałku do piątku w godz. 8.30–16.30
tel. +48 91 430 95 11, sekretariat@filharmonia.szczecin.pl

filharmonia.szczecin.pl

Kasa Filharmonii:

tel. +48 91 431 07 20, infolinia +48 539 94 94 54
kasa@filharmonia.szczecin.pl

Kasa jest czynna:

od wtorku do czwartku w godz. 13.00–18.00
w piątek w godz. 13.00–20.00, w sobotę w godz. 12.00–16.00
oraz godzinę przed każdym biletowanym wydarzeniem,
którego organizatorem jest Filharmonia.

Infolinia jest czynna:

od wtorku do czwartku w godz. 10.00–16.00.

Więcej: <https://filharmonia.szczecin.pl/bilety>

Galeria dostępna jest dla odwiedzających w:

soboty i niedziele: 12.00–16.00 (ostatnie wejście o 15.30)

**Filharmonia zastrzega sobie prawo
do wprowadzania zmian w repertuarze.**

Informationen:

Das Sekretariat der Philharmonie ist geöffnet:

von Montag bis Freitag 8.30–16.30 Uhr
Tel. +48 91 430 95 11, sekretariat@filharmonia.szczecin.pl

filharmonia.szczecin.pl

Kasse:

Tel. +48 91 431 07 20, Info +48 539 94 94 54
kasa@filharmonia.szczecin.pl

Die Kasse ist geöffnet:

von Dienstag bis Donnerstag 13.00–18.00 Uhr
am Freitag 13.00–20.00 Uhr, am Samstag 12.00–16.00 Uhr
und eine Stunde vor jeder von der Philharmonie organisierten Veranstaltung.

Info:

von Dienstag bis Donnerstag 10.00–16.00 Uhr.

Mehr Infos: <https://filharmonia.szczecin.pl/bilety>

Die Galerie ist geöffnet:

samstag und sonntag: 12.00–16.00 Uhr (letzter Einlass um 15.30 Uhr)

Die Philharmonie behält sich Besetzungs- und Programmänderungen vor.

Mecenas Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie

Patron Sezonu Artystycznego 2024/2025

Partner Motoryzacyjny Filharmonii

Partner koncertu

Znajdą nas Państwo / Unsere Webpräsenz:

facebook.com/filharmoniaszczecin
instagram.com/filharmoniaszczecin
x.com/filharmoniaSZN
youtube.com/filharmoniaszczecin
filharmonia.szczecin.pl

Odwiedź stronę:
historia.filharmonia.szczecin.pl